Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto talousarvioesityksestä vuodelle 2020

Esitetty lisärahoitus perusväylänpitoon on tarpeellinen ja tervetullut maanteiden korjausvelan kasvun taittamiseksi. Jatkossa korjausvelan hallinnan ja palvelutason säilyvyyden kannalta on erittäin tärkeää varmistaa pysyvä rahoitustaso nosto vähintään budjettiesityksen mukaisella tasolla. Rahoitustason voimakkaat vuosivaihtelut johtavat maantieverkon korjausvelan kasvuun, koska tarvittavia korjauksia tai pieniä investointeja ei voida suunnitella ja toteuttaa taloudellisesti ja oikea-aikaisesti.

Perusväylänpidon lisärahoitusta kohdennetaan korjausvelan hoidon lisäksi myös pieniin investointeihin. Vaikka pienet investoinnit ovatkin tarpeellisia, syövät ne mahdollisuutta pienentää olemassa olevaa väyläverkon korjausvelkaa. Parantamalla kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita edistetään ilmasto-ohjelman tavoitteita kohdistamalla toimenpiteet sinne, missä käyttäjäpotentiaalia on eniten ja toimenpiteillä vaikutetaan kulkutapajakaumaan.

Keski-Suomen ELY-keskus vastaa maantieverkosta Keski-Suomen maakunnan alueella. Maakunnan alueella on maanteitä noin 5300 kilometriä, joista valta- ja kantateitä noin 20 %, seututeitä 17 % ja loput yhdysteitä. Pääosa (2/3) liikennesuoritteesta tapahtuu valta- ja kantateillä. Suuri maantiekuljetuksien määrä pääteillä sekä niiden aiheuttamat kuormitukset tierakenteille asettavat yhä enemmän vaatimuksia tieverkon palvelutasolle. Biotalouden kuljetustarpeet sekä harvaan asuttujen seutujen elinvoimaisuuden säilyttäminen edellyttävät tieverkon riittävän hyvää kuntoa myös vähäliikenteisemmältä tieverkolla. Pitkään vallinneella alhaisella rahoitustasolla vain päätieverkko on pystytty pitämään kohtuullisessa kunnossa. Näköpiirissä ei ole, että Ilman rahoitustason edelleen korottamista rahoituksen suuntaamista voitaisiin lähivuosina muuttaa.

Hallituksen talousarvioesityksen perusteella Keski-Suomen ELY-keskukselle ennakoidaan tulevan vuonna 2020 tieverkon perusväylänpitoon noin 33 milj. euroa, joka on noin 14 % enemmän kuin vuonna 2019. Tieverkon kunnossapitoon on käytössä 30 miljoonaa euroa, josta hoitoon 14 milj. euroa ja loppuosa korjauksiin. Tieverkon parantamiseen on käytössä 3 milj. euroa. Vuonna 2020 käynnistyy Kukkumäen eritasoliittymän parantaminen, jossa liittymän sujuvuutta parannetaan

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Puh. 0295 024 500
www.ely-keskus.fi/keski-suomi
Cygnaeuksenkatu 1
40100 Jyväskylä
PL 250
40101 Jyväskylä
Sähköposti
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

rakentamalla eritasoliittymään lisäramppeja. Hanke toteutetaan yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa.

Edelleen erityisenä haasteena nähdään palvelutason säilyvyyden varmistaminen päällystetyllä tieverkolla. Raskaan liikenteen kasvaneet mitat ja massat, sääolojen suuret vaihtelut sekä kasvavat odotukset teiden palvelutasoon erityisesti talviolosuhteissa kasvattavat maatieverkon kunnossapitokustannuksia.

Rahoituksen vähenemisen johdosta päällysteiden korjauksissa on jouduttu tarkasti miettimään, millä korjaustavalla päällyste voidaan pitää liikennettä tyydyttävässä kunnossa taloudellisesti kestävällä tavalla. Yhä useammin pelkän uudelleen päällystämisen sijaan edessä on koko tierakenteiden peruskorjaus, jotta päällysteen korjaus saadaan järkevästi tehtyä. Sama tilanne on tunnistettavissa siltojen, varusteiden ja laitteiden sekä sorateiden osalta, koska rakenteita ei voida enää korjata kuntoa ylläpitävin korjauksin.

Joukkoliikenteelle ja yksityisteille suunnattu lisämääräraha on hyvä asia. ELY-keskuksen on jatkossa varauduttava ostamaan joukkoliikenteen palveluja reiteille, joissa on aiemmin toiminut markkinaehtoinen liikenne. Muuttuva tilanne kasvattaa joukkoliikenteen menoja tulevina vuosina. Vuoden 2020 alussa yksityistieasioiden valtakunnallinen koordinointitehtävä siirtyy Keski-Suomesta Traficomin vastuulle. ELY-keskukset myöntävät edelleen yksityistieavustukset tiekunnille.

Substanssirahoituksen, erityisesti tienpidon rahoituksen lisäyksestä huolimatta ELY-keskusten toimintamenomääräraha vähenee edelleen. Liikennevastuualueen henkilöresurssien väheneminen aiheuttaa ongelmia tehokkaalle toiminnalle. Perusväylänpidon rahoitusta joudutaan käyttämään yhä enemmän sellaisten palveluiden ostoon, jotka olisi tarkoituksenmukaista tuottaa omana työnä.

Johtaja Jukka Lehtinen

JAKELU	Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto
LIITTEET	Liite 1 Keski-Suomen päällystettyjen teiden kunto ja rahoitus
	Liite 2 Keski-Suomen siltojen kunto ja rahoitus

Liite 1

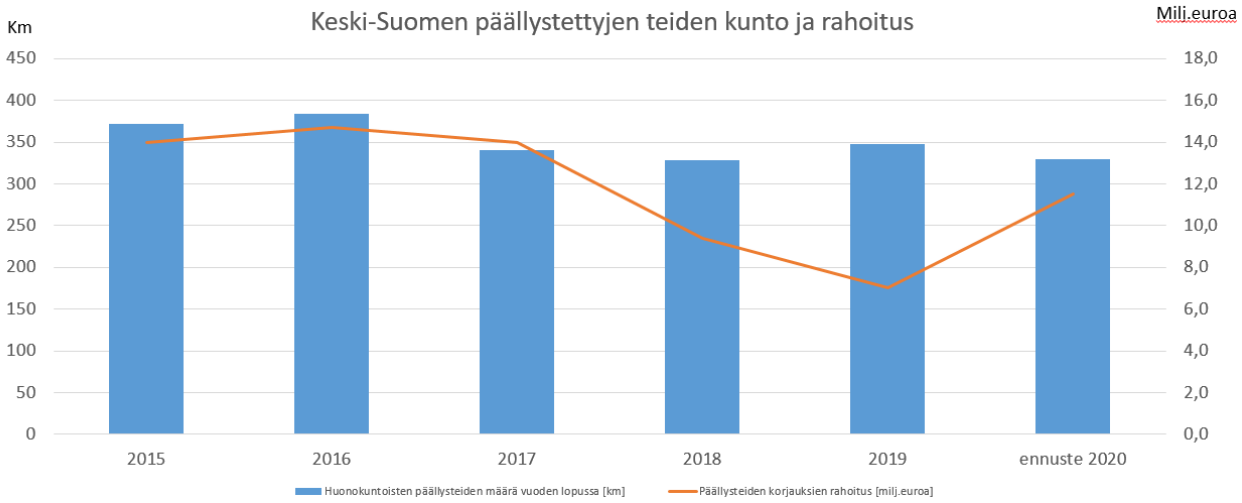

Keski-Suomessa on päällystettyjä teitä noin 2 940 kilometriä. Vuoden 2019 lopun ennusteen mukaan päällystetyistä teistä 12 % on huonokuntoisia.

Liite 2

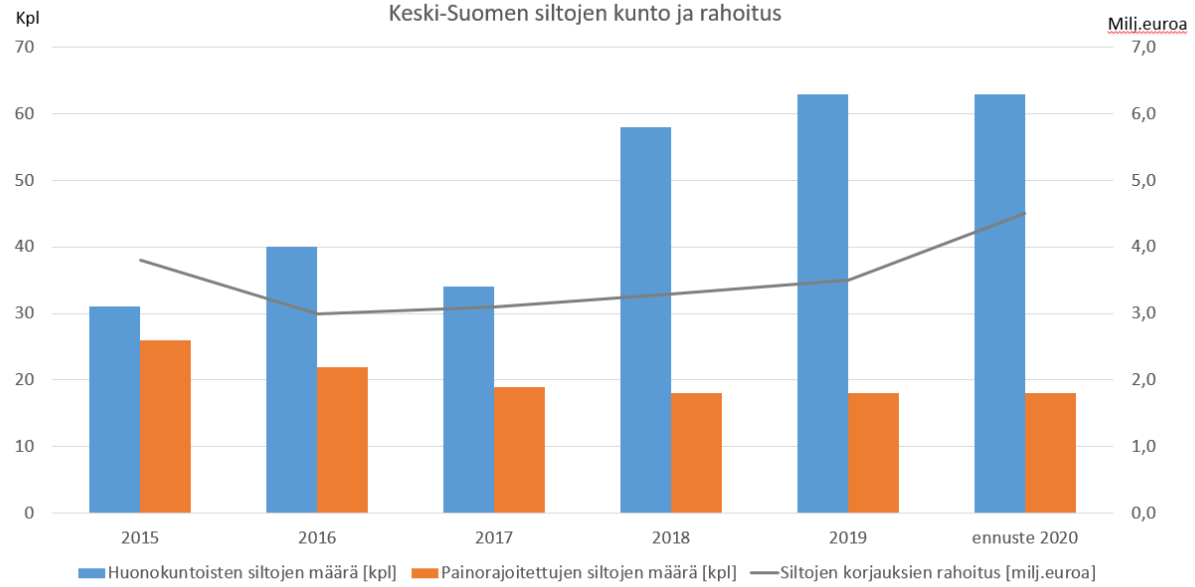

Keski-Suomessa on päällystettyjä teitä noin 980 siltaa. Vuoden 2019 lopun ennusteen mukaan Silloista 6 % on huonokuntoisia.